

**Ляхович Г. І.,**

д.е.н., професор кафедри управління та адміністрування,  
директор Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту,  
Західноукраїнський національний університет

## **ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ІТ-ПРОЄКТІВ**

На сьогоднішній день, дедалі більше компаній переходять на проєктно-орієнтоване управління. Незалежно від сфери діяльності (торгові підприємства, медичні установи чи будівельні компанії), всі підприємства так чи інакше пов'язані з проєктною діяльністю. Розвиток професійного управління проєктами перетворило його на потужний інструмент як управління створенням нових продуктів та послуг, так і здійсненням цілеспрямованих змін у рамках окремих компаній. Останнім часом особливе поширення набули гнучкі методології управління проєктами як спосіб ефективної організації проєктної діяльності в умовах невизначеності.

Життєвий цикл – це набір фаз, які проходить проєкт, починаючи з ініціації і до завершення. Фази визначаються потребами в управлінні та контролі організаціями, які залучені до проєкту, особливостями самого проєкту та його сферою діяльності. В основному життєві цикли визначають вид робіт у кожній фазі (що має бути зроблено) та сторонні фактори (що має бути залучено). Опис їх може бути розгорнутим та загальним. Розгорнутий опис етапів необхідний для більш повного розуміння діяльності та результатів, які мають бути досягнуті на цьому етапі. Часто детальний підхід називають методологією управління проєктами. Залежно від сфери діяльності та складності проєкту використовується різний підхід до розбиття на етапи проєкту. Це можуть бути проєкти, що складаються з двох етапів (планування та реалізація) або більше, наприклад, п'яти етапів (ініціалізація, планування, виконання, контроль та моніторинг, завершення).

На законодавчому рівні не існують обмеження для вибору форми організації бухгалтерського обліку для ІТ-підприємств. Загальний аналіз факторів, що

впливають на це рішення (вимоги інвесторів, масштаб ІТ-підприємства, тривалість його функціонування на ринку, загальна стратегія діяльності), робить очевидним необхідність урахування кількох факторів одночасно при виборі оптимальної форми організації бухгалтерського обліку для конкретного випадку.

Організація бухгалтерського обліку на ІТ-підприємстві ставить перед бухгалтером завдання глибокого розуміння особливостей цієї галузі, щоб уникнути подвійного трактування операцій та некоректного їх відображення в обліку. У зв'язку з труднощами з пошуком таких кваліфікованих фахівців, відділення облікових функцій на ІТ-підприємстві часто здійснюється через аутсорсинг. При виборі аутсорсера рекомендується звертати увагу на критерії, такі як кваліфікація працівників аутсорсера та його здатність ефективно реагувати на зміни в діяльності ІТ-підприємства.

При розробці облікової політики ІТ-підприємства особливу увагу слід звертати на такі об'єкти, як: нематеріальні активи, які є одним із ключових об'єктів обліку для ІТ-підприємств; витрати майбутніх періодів та незавершене виробництво; забезпечення; доходи та витрати. Бухгалтерський облік виступає як інформаційний ресурс на кожному етапі управління ризиками ІТ-проєкту. На етапі вибору методів управління ризиком ІТ-проєкту розглядаються такі варіанти реагування на ризик: 1. Уникнення або запобігання виникненню загроз - розробка планів та збір даних про ризик. 2. Пом'якшення або зменшення – заходи для мінімізації загроз, включаючи створення резервів ресурсів, зменшення негативних наслідків ризику та балансування видів ризиків для загального зниження рівня ризику. 3. Поділ або передача ризику чи його частини іншій одиниці, такій як команда іншого ІТ-проєкту чи інший структурний підрозділ ІТ-підприємства. 4. Прийняття ризику ІТ-підприємства на певному рівні та можливо страхування від ризику.

Сфера реалізації ІТ-проєктів стрімко розвивається і потребує дослідження трансформація інформаційно-аналітичного забезпечення управління ІТ-проєктами, що зумовлює необхідність та актуальність дослідження вказаних проблем.